

NU ÄVEN
SOM APP!

Resa
PLUS

AFTONBLADET

Resa

Publicerad juni 2015
GUIDE

✓ Budvanska
rivieran
✓ Kotorbukten

✓ Inlandet
✓ Stränder
✓ Nattniv

✓ Mat och dryck
✓ Boende
✓ Sevärdheter

MONTENEGRO

2 MONTENEGRO

Underbar natur och sköna bad

Värför åker inte fler svenskar hit – det här är ju bland det vackraste jag någonsin sett? Frågan slår mig när jag just tagit ett dopp i Kotorbukten – den undersköna havsvik som ofta kallas för Medelhavets enda fjord. Att kalla den för en fjord är rent tekniskt fel, men misstaget är lättförståeligt för det ser verkligen ut som om man tagit någon av Norges vackraste och mest dramatiska fjordar och placerat den i Montenegro.

2016 har det lilla landet varit självständigt i tio år. Långt innan dess – när det fortfarande var en del av Jugoslavien – vallfärdade filmstjärnor hit just för att det var så sagolikt vackert, megastjärnor som Brad Pitt har hus här. Dock är de flesta badgästerna på kustens otaliga små och ibland kilometerlånga sand- och klapperstenstränder mestadels vanligt folk – ofta från Montenegros närmsta grannar.

Prisnivån är låg jämfört med Sverige, så man har råd att unna sig en god grillad fisk och ett glas inhemskt torrt vitt eller en dubbel

espresso på eftermiddagen. Bada och sola är huvudnöjena längs kusten men den som hyr bil eller hänger med på organiserade utflykter upptäcker bergens skönhet. Tar man sig längre in i landet väntar bland annat Europas djupaste kanjon och kloster med massor av pilgrimer. Och i Budva, Kotor, Tivat och en handfull andra städer med badgäster, är också nattlivet kul, med allt från diskodans till gryningen till sofistikerade loungebarer för den som vill sip-pa en "draja" i stället.

Skönheten är Montenegros främsta trumfkort, men också att landet för de flesta av oss är så okänt att det garanterat finns massor att utforska. Så efter morgondoppet – ut och upptäck!

Text och foto: **JOHAN ÖBERG**

5 x viktiga fakta

Pass och visum

Montenegro är varken EU- eller Schengenmedlem så giltigt pass är ett måste. Som svensk får man stanna 90 dagar i sträck.

Pengar

Trots att Montenegro inte är EU-medlem har man euro (men noll inflytande på EU:s penningpolitik). De flesta banker är öppna kl 8–17 vardagar och 8–12 lördagar. Gott om uttagsautomater. De flesta affärer, restauranger och hotell tar kort, men kontanter behövs på exempelvis

marknader. Prisnivå klart under den svenska.

- ▶ www.forex.se
- ▶ www.x-change.se

Trafiken

Montenegriner kör gärna fort och ofta vårdslöst, något som myndigheterna ganska effektivt lyckats stoppa med mycket låga hastighetsbegränsningar även på 4-filiga vägar. 40 km/h är inte ovanligt och den absoluta maxhastigheten i landet är 80. Polisen syns ofta längs vägarna med fartkameror så ta det lugnt.

Brottslighet

Brottsligheten riktad mot enskilda turister är mycket låg – här rör sig kriminaliteten på en högre och mer välorganiserad nivå, inklusive en utbredd korruption, smuggling mm.

Språk

Montenegriska (i stort sett samma språk som kroatiska och serbiska) är störst och albanska näst störst. Bosniska och serbiska är också officiella språk. Inom turistnäringen kan många engelska, tyska eller ryska.

redaktion

AFTONBLADET

Guideredaktör Susanne Wixe (susanne.wixe@aftonbladet.se). **Redigerare** Yvonne Westerman. **Kartgrafik** Rikard Bodin. **Text och foto** Johan Öberg. **Utgivare** Aftonbladet Hierta AB. **Ansvarig utgivare** Jan Helin. **Adress** Aftonbladet, 105 18 Stockholm. **Telefon** 08-725 2000.

5 x resa hit

Reguljärflyg

Från Sverige finns inga direktflyg till Montenegro, men Norwegian flyger direkt till Tivat från Oslo. Med byte finns flera alternativ till både Tivat vid kusten och huvudstaden Podgorica – exempelvis Aeroflot via Moskva eller Air Serbia via Belgrad. Tur och returpriset sommartid hamnar vanligen närmare 4 000 kr. Ett annat alternativ är att flyga till Dubrovnik i Kroatien – då finns flera direktflyg från Skandinavien sommartid med både SAS och Norwegian flyger dit. Från Dubrovnik finns det bussar till exempelvis Herceg Novi i Montenegro.

► www.reseguiden.se

Charterflyg

Apollo är störst av de svenska charterarrangörer som åker hit och erbjuder fyra orter på Budvanska Rivieran. Under högsäsong flyger man till Tivat med kort transfer till hotellen. På för- och eftersäsong landar flyget i Dubrovnik i Kroatien vilket gör transfern flera timmar längre. Även Solresor har Montenegro i sitt program – badorten Herceg Novi, nära kroatiska gränsen och flygen landar i Dubrovnik.

► www.apollo.se

► www.solresor.se

Bil

Vill man bila till Budva har man en lång resa framför sig. Från

Malmö är det 214 mil, varav 185 mil på motorväg.

► www.viamichelin.com

Buss

Det finns inga busslinjer hela vägen till Montenegro men däremot till både Bosnien, Serbien och Kroatien, där man kan byta.

► www.eurolines.dk/se/home

► www.mediterran.nu

Tåg

Tågresenärer får en lång, krånglig resa. Ofta bli Interrailkort billigaste lösningen. Den som väljer tåg bör nog se själva resan som en del av upplevelsen.

► www.sj.se

► www.bahn.com

Sveti Stefan – fiskarsamhället på sin egen lilla ö som blev lyxhotell.

5 x praktiska fakta

Internet

Internetkaféerna tar från 50 eurocent för en timme. Allt fler hotell och många restauranger har fri wifi – be om inloggningskod när du checkar in.

El och telefon

220 volt, samma stickkontakter som i Sverige. Mobilnätet fungerar bra men priserna är väldigt mycket högre om man vill ringa eller sms:a med en svensk tele-

fon, jämfört med inom EU-länderna. Telia tar exempelvis 22,40 per minut för att ringa hem, 6,40 per minut för att svara och 3,20 för ett sms. Att surfa går på 116 kr/MB. Det kan löna sig att köpa ett lokalt SIM-kort om man ska ringa mycket.

Dricks

Montenegriner dricksar normalt inte, men rundar av notan en aning uppåt.

Porto

Frimärke för vykort kostar cirka 5 kr och finns på posten och i många affärer som säljer vykort.

Handikapp

Montenegro är inte lika handikappanpassat som Sverige, men det finns hotell med rum för rörelsehindrade. Att ta sig runt utomhus kan vara besvärligt på grund av höga trottoarkanter, trappsteg mm.

4 MONTENEGRO

5 x boende Budvanska rivieran

Aman Sveti Stefan

Kustens mest berömda hotell. Med rätta, för här väntar en lyxigt, speciell upplevelse för den som har råd att bo ute på ön där alla hus som nu är hotellrum förr var fiskarbostäder. Pool på ön och egen strand på fastlandet som nås via en smal väg över en liten sandbank. Räkna med att få betala runt 8 000 kr/natt för en svit av standardsnitt. Sommartid måste man ofta boka minst tre nätter.

- ▶ Sveti Stefan, Montenegro
- ▶ www.amanresorts.com

Avala Resorts & Villas

Lyxigt, snyggt hotell där många rum har superb vy över havet, öarna och Budvas gamla stadskärna. Sommartid får man räkna med minst 2 000 kr/natten för standardrum men bara några hundra extra för en svit med bästa utsikten från balkongen. Finns precis som ett apr andra hotell i den här guiden också i Apollos charterutbud.

- ▶ 2 Mediteranska, Budva
- ▶ www.avalaresort.com

The Queen of Montenegro

Snyggt designat hotell på en kulle nära havet (man har en

Infinitypoolen på hotell Queen of Montenegro.

privat gångväg till havet, med bro över bilvägen). Här har Madonna, Rolling Stones, Brad Pitt och Angelina Jolie bott. Att ligga i infinitypoolen och se ut över stranden och folklivet är sååå skönt. Dubbelrum från 2 000 kr.

- ▶ Narodnog fronta bb, Bečići
- ▶ www.queenofmontenegro.com

Kangaroo

Utmärkt mellanklasshotell i Budva med dubbelrum för cirka 800 kr, men tyvärr ofta fullbookat långt i förväg. 200 meter till stranden och några minuters

gångväg till Gamla stan i Budva.

- ▶ Narodnog fronta bb, Bečići
- ▶ www.kangaroo.co.me

Montenegro Hostel Budva

Dubbelrum för 330 kr sommartid får anses som ett fynd på detta enkla hotell/vandrarhem med superbt läge mitt i Budvas gamla stadskärna. Nöjer man sig med en sovsalsbädd i ett rum med sju andra kommer man undan med 65 kr/natt.

- ▶ 12 Vuka Karadžića, Budva
- ▶ www.montenegrohostel.com

5 x ta sig runt

Buss

Det går bussar längs hela kusten och mellan huvudstaden och alla större orter. Ofta är biljetterna lite billigare ombord på bussen än om man köper dem i förväg på busstationen.

Taxi

Har vanligtvis taxameter, annars måste man komma överens om priset i förväg. Ibland finns skyltar som anger fasta priser till en

rad destinationer. 3 km kostar cirka 25 kr.

Tåg

Det går att åka tåg från Bar vid kusten till Podgorica och vidare till Serbien. Tågen är slitna och långsamma men billigare än de avsevärt raskare bussarna.

Bil

Att hyra bil en vecka kostar från 2 000 kr sommartid. Bensinen

kostar ett par kronor mindre än hemma. ofta får man betala för parkering i städerna – räkna med cirka en femma i timmen.

Cykel

På badorterna kan man vanligen hyra cykel, men det är inte speciellt billigt om man vill ha den hela dagar. Vill man cykla runt i landet får man ställa in sig på ett riktigt kraftprov på grund av alla berg.

5 x boende andra delar av landet

Palazzo Drusko Deluxe Rooms

Att ett palatslikt dubbelrum fyllt med gamla pampiga möbler - dessutom i en härlig gränd inne i världsarvsstaden Kotor - kan kosta så lite som 400 kr natten är helt fantastiskt. Boka i god tid! Finns på Facebook.

► Stari Grad 484, Kotor

Apartments Windrose

Många som semestrar längs den montenegrinska kusten väljer att hyra ett rum av en privatperson eller att hyra en semesterlägenhet. Apartment Windrose ligger strax utanför Kotor, har utsikt över vatten och berg från rummens balkonger och hyllas verkligen av dem som bott där. Lägenheter kan hyras från 850 kr/natt sommartid. Ingen egen hemsida, men lätta att hitta via sökmotorer som exempelvis booking.com.

► Dobrota bb, Kotor

Hotel M Nikić

Ett 4-stjärningt, centralt beläget hotell i huvudstaden, nära både floden och de intressantaste affärsgatorna. Hotellet erbjuder fritt gym och fri parkering, liksom fritt wifi – mer eller mindre standard på hotell i Montenegro. Dubbelrum från 800 kr/natt sommartid.

► Kralja Nikole bb, Podgorica

► hotelmnikic.com

Apartments Porto

Apartments Porto har ett ärligt läge i Gamla stan, precis vid vattnet och därmed också ett kort promenadavstånd till ett fler små mysiga stränder, liksom de restaurangtäta gränderna en liten bit upp i centrum. En modern lägenhet för två personer går att få för 500 kr/natt. Får väldigt höga betyg av sina gäster.

► 8 Vasa Ćukovića, Herceg

► www.porto-apartments.com

I gränderna i Kotor.

Hotel Cruiser

Trevligt mellanklasshotell med finfin havsutsikt, sandstranden direkt utanför ingången och rader av barer, matställen och

klubbar inte ens ett stenkast bort. Dubbelrum från 700 kr

► Ulica Ulcinjskih Moreplovaca, Ulcinj

► hotel-cruiser.me/

6 MONTENEGRO

Skymning på Budvanska rivieran.

5 x stränder på Budvanska rivieran

Jaz beach

3 km norr om Budva, en kort bit ner från huvudvägen (man ser stranden flera gånger från den vackra vägen som slingrar högt ovanför på bergssidan) ligger Jaz beach, 850 meter grus- och sandstrand kantad av barer, strandbutiker och en camping men inga hotell. På det stora gårdet bakom stranden spelade faktiskt The Rolling Stones 2007. Huvudsektionen av stranden blir snabbt packad med folk och här är solstolarna många, liksom en del lekgrejer ute i vattnet. Går man i stället söderut mot den del som tills för något år sen var nudiststrand (numera förbjudet här) finner man 450 meter skönt avslappnad klapperstenstrand – ibland kallad Jaz 2 där trängseln sällan blir stor och vattnet är snäppet klarare. Det finns shutt-lebussar från Budva hit, alternativt tar man taxi för 30 kr.

Bečići beach

Den strand på Budvanska Rivieran som har mest "Riviera"-feeling. 2 kilometer sandstrand kantad av en bilfri strandpro-

menad med många kiosker, fruktstånd, souvenirförsäljare och restauranger. Man kan hyra solstol men också breda ut sin egen strandhandduk. Ofta rullar små sköna vågor in. En bit ovanför stranden ligger flera stora hotell och inne i Bečićis centrum finns gott om både hotell och rumsuthyrare.

Sveti Stefan beach

Tvådelad strand med den sagolikt vackra hotellön utanför. På den södra folkliga delen kan man bada fritt, även om en sektion närmast hotellet också hyr ut solstolar. Stranden bjuder på en blandning av sand och grus. Den norra delen är reserverad för hotellgäster och tar liksom de närliggande Milčer beach och Queen beach saftigt betalt om man inte är hotellgäst – 750 kr för en solstol och parasoll!

Mogren beach

Om man passerar den likaledes mysiga stranden Ričardo Glava, inklämd mellan Budvas höga stadsmur och havet, och med ett par finfina restaurang-

er, kommer man till en liten gångväg huggen direkt ur klippan. Den passerar bland annat stadens symbol, den överallt avbildade skulpturen av en dansande flicka och når efter ett par minuters promenad Mogren beach, en halvmånformad sandig skönhet med en brant strandbank i fonden och klippor på båda sidor. Solstolar finns till uthyrning, men de flesta har egen filt med sig.

Lučice beach

Badorten Petrovac är en av Budvanska Rivierans mysigaste och utgör dessutom Rivierans södra ände. Inne i stan finns en skön sandstrand nedanför en strandpromenad med många mysiga matställen. Men orkar man gå en kvart söderut finns den ännu skönare Lučice beach, en svagt bågformad sandstrand inbäddad i fin tallskog. Här är det helt bilfritt men finns gott om billiga enkla matställen när man blir sugen på allt från burgare till montenegriska specialiteter eller bara en öl eller en kopp kaffe.

5 x stränder längs hela kusten

Velika plaža

Namnet betyder Stora stranden och namnet är helt rätt då dessa 12 km mycket långgrund sandstrand (perfekt för små barn) är Montenegros längsta. den norra änden är bara 4 km söder om badorten Ulcinj och den södra änden är Montenegros enda officiella nudiststrand. Det finns solstolar att hyra men långa sträckor är rätt folktomma.

Mala plaža, Ulcinj

Underbar sandstrand i en fin vik mitt i stan – på norra sidan stranden ligger den lilla hamnen och fortifikationerna som omger den äldsta stadsdelen uppe på en klippa, på den södra sidan sträcker sig en udde med fina tallar en bit ut i havet. Solstolar finns att hyra men många har fil

med sig och stranden omges av matställen, barer och fik.

Herceg Novi

Långsträckt badort med många mindre stränder – en del småskruviga, en del bara betongplattformar och några med ditfraktad ljus fin sand. Flanera på den bilfria strandpromenaden och välj ett ställe som passar just dig.

Perast

Inne i den vackra Kotorbukten finns inga stora stränder, men däremot kan man göra små underbara fynd lite här och var, som denna 25 meter långa, sand- och grusstrand precis i utkanten av Perast, den i särklass finaste av buktens venetianska samhällen. Praktiskt nog finns det gratis bilparkering precis in-

till och den lilla stadens alla bra matställen nås på några minuters promenad.

Žanjice beach, Lusticahalvön

Lusticahalvön utanför Kotorbukten har förblivit vild Medelhavsnatur, med en blandning av året-runt-gröna buskar och träd och olivlundar. Här och där leder vägar ner till olika stränder. Att man när man når havet ska befinna sig ihop med hundratals andra och rader av serveringar kommer som en överraskning med tanke på de smala, glestrafikerade vägarna – hur hittar alla hit? det håller i allra högsta grad Žanjice beach med sin lilla mindre tvillingstrand. Men mysigt är det på denna klapperstenstrand i en skyddad vik.

En av många små stränder i Hercig Novi.

8 MONTENEGRO

Nykokta musslor.

5 x mat

Šopska

Nationalsalladen – dock inte bara i Montenegro utan i vart och varannat land på Balkan. Består alltid av bitar av tomat, gurka, skivor av lök och ibland sallad. Över detta strös riven ost. Oftast är grönsakerna i Montenegro (det mest är producerat inom landet) ekologiska.

Pršut

God lufttorkad skinka, ofta från

Njeguši i bergen ovanför Kotor.

Fisk och skaldjur

Närheten till relativt fiskrika vatten (klippor och steniga bottenar har förhindrat förödande trålning) gör att utbudet av fisk och skaldjur är utmärkt. Fisken delas upp i klasser på restaurangen och säljs vanligen per vikt - så se upp, det kan bli dyrt om en stor fisk lockar. billigast är bläckfisken, som ofta är utsökt grillad.

Ćevapčići

Goda grillade, långa köttbullar. Dyker upp på alla menyer, speciellt i inlandet.

Pljeskavica

Balkanklassiker som vi också kan hitta på många svenska lunchmenyer, tack vare invandrarna från regionen. En köttfärsbiff som serveras med en speciell stekt potatis, ajvar, rå lök och gräddfil.

5 x dryck

Öl

Det finns både importerade och inhemska sorter. Vill man drickas inhemska bira får man nästan alltid Nikšićko pivo från staden Nikšić mitt i landet. Oftast får man det ljusa lagerölet, men bryggeriet gör också en mörk variant.

Vin

Montenegro producerar en rad utmärkta viner och de är billiga

i affärerna (men det finns riktigt bra Vranacvin för uppemot femhundra) och måttligt kostsamma på restauranger. Crna betyder rödvin, belo vitt vin.

Rakija

Montenegrinskt brännvin smakar ungefär som hembränt vare sig det verkligen är hembränt eller kommer från någon spritfabrik. Gott? Nja ... men montenegrinerna älskar det.

Limonata

Var och varannan restaurang och alla kaféer har hemgjord saft på menyerna – friskt gott och sunt alkoholfritt.

Kaffe

Vid kusten dominerar italiensk espresso medan man i inlandet och i albanskdominerade byar också kan få turkiskt kaffe med mycket sump i botten på kopen.

5 x restauranger i Budva

Bruno Lounge Bar & restaurant

Det finns mycket fisk och skaldjur på den här ansedda restaurangens säsongsbetonade medelhavsmeny. Lite dyrare än snittet – räkna med 150–200 kr för en bra fiskrätt.

- 2 Mediteranska
- www.avalaresort.com

Konoba Feral

Utmärkt lite enklare hak med matchande priser där fisk och skaldjur är huvudnumren i en miljö fylld av antik kitsch vid ett litet torg i Budvas gamla stadskärna. En hundralapp för en

huvudrätt är prisvärt. Finns på Facebook.

- Trg palmi bb

Perla

Jetsetrestaurangen nummer 1 i Budva. Goda grillade biffar, en utmärkt vinlista med nästa allt värt att dricka från Montenegro och en del importerat och en extensiv meny med huvudrätter runt 150 kr.

- Mediteranska bb
- www.perlabudva.com

Konoba Stari Grad

Genuint mysigt ställe i Gamla stan med både fisk och kött

på menyn tillagat på montenegrinskt sätt. Testa gärna den grillade bläckfisken – mums för under hundralappen.

- Njogoševa bb

Jadran

Profssig service och pinfärsk fisk är förmodligen nyckeln till varför Jadran förblir så poppis år från år. Ligger vid småbåtskajen i den moderna delen av stan, någon minuts promenad från gamla stan. Köttätter för 75 kr och fin fisk för runt 400 kr kilot, vilket är normalt här.

- 10 Slovenska Obala
- www.restaurantjadran.com

Grillad bläckfisk.

5 x restauranger längs kusten

Tri Ribara

Hyllad fiskrestaurang vid strandpromenaden i Bečići. Boka bord eller kom tidigt/sent för plats. Samma prisnivå som de flesta ställen i grannskapet, men kanske den bästa fisken av alla.

- Becicka, 37, Rafailovići
- www.triribara.com

Aleksandar

Den här hotellrestaurangen är dyrast i Bečići men man får helt klart valuta för pengarna: klart mer sofistikerat än konkurrenterna – ett ställe man bör klä upp

sig lite för att trivas på.

- Bečićka plaža, Rafailovići
- www.hotel-aleksandar.me

Konoba Školji

Perast har flera mysiga restauranger men den här är vassast. Ligger som allt annat i stan precis vid vattnet och har bland annat underbar långkoksgryta på menyn – missa inte den! Man blir lätt mätt för under hundralappen här. Finns på Facebook.

- Perast

Stari Mlini

Ligger precis vid vattnet, sju km utanför Kotor – en härlig 1500-talskvarn omgjord till restaurang med toppklass på maten där allt är såååå fräscht.

- Ljuta bb, Dobrota
- www.starimlini.com

Konoba Scala Santa

Kotors äldsta restaurang koncentrerar sina krafter på fisk och skaldjur även om köttälskare inte blir utan.

- Trg od Salate, Kotor

10 MONTENEGRO

Minilexikon

God dag – zdravo
God natt – laku
 noć
Adjö – do videnja
Tack – hvala
Strand – plaža

Vad kostar det här? koliko košta?
Ja – da
Nej – ne
Jag förstår inte – ja ne razume

Flygplats – aerodrom
Tåg – voz
Torg – trg
Polis – milicija
Doktor – ljekar

Vy i Petrovac.

Priskoll

Så mycket kostar:

Öl, 33 cl: 14 kr.

Big Mac: 23 kr.

Kopp kaffe: 10 kr.

Taxi 3 km: 25 kr.

Bensin 95 oktan: 12,50 kr.

Väder

Dags-temperatur och antal regniga dagar per månad.

	7	8	12	16	21	25	28	28	24	19	13	8	Budva
	-1	-1	3	8	14	19	22	20	15	9	5	2	Stockholm
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
16	14	10	11	11	13	13	14	14	15	16	17		Stockholm
13	12	13	13	12	11	7	8	9	10	13	14		Budva

12 MONTENEGRO

5 x sevärt i Kotorbukten

Den storslagna naturen

Kotorbukten kallas ibland för en fjord, vilket den inte är. Men likheten är slående där den vindlar fram omgiven av höga branta berg. Var man än befinner sig i Kotorbukten är de natursköna vyerna makalösa. Det här är en av Europas allra vackraste trakter – ta det lugnt och njut!

Kotor

Kotors muromgärdade Gamla stad är en av de bäst bevarade medeltidsstäderna vid Adriatiska havet och tog en självklar plats på Unescos världsarvslista 1979, samma år som den skadades svårt i en jordbävning. I dag märker den oinvidge inget av de skador som då uppstod.

Högt ovan staden slingrar sig försvarsmurar och vaktorn och den med ork kan kämpa sig hela vägen upp på berget (där finns ett fik som belöning). Annars räcker det gott att promenera runt i gränderna, titta in i fina kyrkor, slå sig ner på små torg och klappa de många katterna.

Perast

Allra finast (utöver Kotors stadskärna) av de många små venetianska städerna runt Kotorbukten. Egentligen bara en (nästan) bilfri gata plus en smal gränd innanför, men ändå har Perast hela 16 kyrkor och 17 forna palats; byggnader som finansierades av den en gång så mäktiga handelsflotta som fanns här.

Romerska villan i Risan

Montenegros kust kontrollerades i hundratals år av romarna och det går att hitta romerska ruiner lite här och var. De intressantaste är definitivt resterna efter denna romerska villa, där golvmosaikerna är det intressantaste, inklusive bilder av bläckfisk och vinrankor. Inträde 20 kr.

Ön Sveti Dorde

Den här lilla flacka ön och en konstgjord ö strax intill är ett av stoppen på båtturen runt Kotorbukten. Titta in i det fina klostret och njut av vyerna över vatten och berg. Inträdet till det lilla museet är 10 kr.

Bad inne i Perast.

5 x sevärdheter längs kusten

Stari Bar

Den moderna staden Bar är kustens största, en viktig hamn men inget som direkt drar turister.

Annat är det med Stari Bar, det gamla Bar, uppe på en bergssida några km från Bar. grundad på 800-talet före Kristus och omväxlande i Bysans och det ottomanska rikets händer under flera hundra år. Även venetianerna kontrollerade staden, från 1443 till 1571 då ottomanerna återkom. under strider på slutet av 1800-talet förstördes stora delar av Stari Bar och i dag vandrar besökarna runt bland romantiska ruiner omgivna av ett blomsterhav under vår och sommar.

Ulcinj

Badort i söder med albansk befolkningsmajoritet och markant lägre prisnivå än badorterna med svensk charter längre norrut. Charmig innerstad i en dalgång mellan flera kullar. På en av dessa ligger gamla stan som också är sevärd. Dessutom har Ulcinj en av Montenegros finaste sandstränder mitt i stan.

Herceg Novi

Den moderna delen av Herceg Novi domineras av badhotell och är rätt ospännande. Annat är det med Gamla stan med vindlande gränder och fleras fina små torg. På sina håll har man dessutom skön utsikt över vattnet. Går man igenom Gamla stan når man små stränder som man kan promenera mellan på bilfri kustrutt.

Yachthamnen i Tivat

Tivat är en lite rar stad med bad från gjutna plattformar. Förr fanns här ett militärt varv som för några år sen köptes upp av investerare. I dag finns där varvet låg en av Adriatiska havets finaste yachthamnar, omgiven

Njegoš mausoleum.

av nya lägenhetskomplex med en rad bar matställen och sköna glassbarer i bottenplanet. Gå "ett varv" och kolla vad de stenrika har råd med för flytetyg!

Njegoš mausoleum

Vägen upp, speciellt om man kör Lovcenvägen från Kotor, är egentligen snäppet mer spännande än själva mausoleet överst på en bergstopp, 1657 meter över havet. Både från det

mäktiga mausoleet och många gånger på vägen upp har man en helt superb vy över Kotorbukten och från toppen av berget kan man en klar dag se nästan hela Montenegro. Vem var då Petar II Petrović-Njegoš? Jo, han var en 1800-talsprins- och biskop som i dag ses som det moderna Montenegros skapare och som en föregångare inför den självständighet som kom nästan 150 år efter hans död.

14 MONTENEGRO

5 x sevärt i inlandet

Fågelsjö

Den 550 kvadratkilometer stora Skadarsjön ligger till två tredjedelar i Montenegro och till en tredjedel i Albanien. Den är en av Europas viktigaste våtmarker för fågel, med 257 häckande arter. Bland dem kan den utrotningshotade dalmatinska pelikanen nämnas. För icke fågelskådare är sjön främst ett trevligt utflyktsmål för en båttur – det finns organiserade turer från Budvanska Rivieran. Med hyrbil kan man lätt köra runt sjön, inklusive en sväng i Albanien, på en dag från Budva.

Cetinje

Montenegros forna huvudstad (en del montenegriner ser gärna att den blir det igen) ligger vackert inbäddad i grönska i en dal i bergen. Många rundresegrupper stannar här för sightseeing, det finns gott om museer och är i övrigt ett trevligt om än rätt lågmäلت stopp under en dagstur i bergen närmast kusten.

Ostrogklostret

Bland Montenegros många ortodoxa kloster är detta det mest speciella där det ligger halvt inklämt i den lodräta bergssidan högt ovanför en grönskande dal, några mil norr om staden Nikšić. Det finns sightseeingturer hit, men ännu trevligare är att köra själv – man behöver bara gå den allra sista biten på berget tillsammans med alla pilgrimer som vallfärdar hit. Missa inte munkarnas shop med fina oljor, honung, ikoner med mera.

► www.ostrog.co

Tarakanyonen

Europas djupaste kanjon (1300 m från floden till bergstopparna) har blivit ett vallfärds-mål för dem som vill åka gummibåt ner för de – oftast – ganska snälla forsarna. Vid den mäktiga Ta-

Ostrogklostret.

rabron, med spännande andra världskrigshistoria, kan man åka Europas kanske häftigaste zipline. Eller bara äta på restaurangen vid brofästet och titta på våghalsarna som gör det. Forsfärderna kostar mellan 400 och 500 för en halvdag men det finns turer på 2 hela dagar.

► www.tara-grab.com

► www.tara-tour.com

Nationalparken Biogradska Gora

Nationalparken omfattar ett av Europas största orörda skogsområden och ligger en dryg timmes bilresa från huvudstaden Podgorica. Kom för att vandra, bara fika eller hyra en roddbåt på sjön. Så fort man gått bara en liten bit i skogen råder totalt lugn.

Tarabron.

16 MONTENEGRO

5 x att köpa hem

Vin

Montenegrinska viner är mer eller mindre okända i Sverige, men det finns en del guldorn att smaka och kanske köpa med sig hem någon flaska av. De flesta vingårdarna finns på slättlandet runt huvudstaden och i kusttrakterna i söder. Vanliga druvor är bland andra krstač, cabernet sauvignon, chardonnay och vranac.

Lufttorkad skinka

I bergsbyn Njeguši i bergen ovanför Kotor görs härlig luft-

torkad skinka som säljs längs vägen av små privata tillverkare som ofta har produktionen i sina egna hus. De allra flesta av dem har möjlighet att vacuumpacka skinkan vilket förenklar för den som vill med sig en bit – skivad eller hel – hem, även om lufttorkad skinka naturligtvis kan förvaras i rumstemperatur och inte behöver vara inplastad.

Ikoner

Montenegro har många ortodoxa kloster och på flera av dem kan man köpa vackra ikoner (of-

ta kopior av äldre original) och andra saker som munkarna själva producerat.

Hantverk

I bergen görs fortfarande mycket bruksföremål i trä, som olika användbara köksredskap. Ofta är priserna låga.

Honung och olja

Ekologisk honung från bergen och extra virgin olivolja från trakten runt Bar vid kusten är trevliga minnen och utmärkta presenter.

5 x shoppingställen

Större centrum

Gillar man att handla i luftkonditionerade center med massor av butiker finns det egentligen bara en plats att välja på i Montenegro – nämligen huvudstaden Podgorica, där de tycks poppa upp ur jorden med jämna mellanrum. Äldst är Delta City med bland annat Mango- Nike- och Pull and Bearbutiker. Störst är så klart (det hörs liksom på det självsäkra namnet) Mall of Montenegro med bland annat Levis- och Magic for kids- och Legendbutiker.

► www.deltacity.me

► www.mallofmontenegro.com

Längs vägarna

Bästa ställena för den som vill handla honung, marmelad, olivolja och annat lokalproducerat naturgodis är helt klart de små stånd längs landsvägarna som många producenter sätter upp.

Kotors stadskärna

De delar av världsarvsstaden som döljer sig bakom stadsmurarna har gott om fina mode-, souvenir- och hantverksbutiker. Prisnivån går från billigt till höga

Shoppingmall i Podgorica.

turistpriser (då det kommer så många kryssningsfartyg hit).

Modern gallery

Sugen på modern montenegrinsk konst? Då bör detta fina galleri i Budvas gamla stad vara ett givet stopp.

► 19 Cara Dušana, Budva

Opal II Filigren

Utmärkt ställe för den som gillar intrikata silverarbeten. Stället har funnits i över 100 år och eftersom allt i staden Ulcinj håller en klart lägre prisnivå än resten av kusten så kanske man kan fynda även här.

► Gamla stan, Ulcinj

5 x museer

Museum maritimum

Kotors stora sjöfartsmuseum i tre våningar, inrymt i ett vackert 1700-talspalats är värt ett besök. Inträde 40 kr.

► Trg Bokelsjke Mornarice, Kotor
► www.museummaritimum.com

Arheološki muzej

I Budva har man funnit sagolika skatter från Antiken vid flera olika utgrävningar. Det mesta finns i dag på museum i Belgrad, men Budvas eget arkeologiska museum är mycket, mycket sevärt

och lagom stort. Missa inte samlingen av fantastiskt välbevarat romerskt glas. Inträde 20 kr.

► 11 Petra I Petrovića, Budva

Perast museum

Bujovicpalatset mitt i den lilla staden Perast har gjorts om till fint museum med fokus på Perasts stolta och flerhundraåriga sjöfartshistoria. Inträde 25 kr.

► Strandpromenaden Perast

Nationalmuseet

Forna huvudstaden Cetinje (som en del gärna skulle se som den nya) i bergen nära kusten har fler museum än någon annan stad i Montenegro. Nationalmuseet består av hela fyra museer - ett historiskt ett för modern konst, ett annat dedikerat till en känd montenegrinsk konstnär och King Nikola museum. Inträde till alla fyra 100 kr. Alla ligger samlade centralt i Cetinje

► www.mnmuseum.org

Muzeji i galerije Podgorice

Konst och historiska föremål - intressantast är skildringen av huvudstadens historia. Gratis inträde.

► 4 Marka Miljanova, Podgorica

Romerskt glas på det arkeologiska museet i Budva.

5 x nattliv i Budva

Top Hill

Utomhusdans med så många som 5 000 andra är något man kan förvänta sig på Top Hill, som är Montenegros hetaste klubb och därför ofta har verkliga stjärn-dj:s. Inträde 100-250 kr. Topliški Put, Budva

► www.tophill.me

Discoteque Trocadero

Märkligt namn med tanke på att stället saknar dansgolv. Men dans blir det ändå och många långa drinkar farm till fem på

morgnarna. Män betalar 50 kr i inträde medan kvinnor går in gratis.

► 4 Mediteranska, Budva
► www.trocaderobudva.com

Hacienda

Dunka, dunka natten lång men också en cool prunkande loungebar dagtid.

► Mediteranska bb
► www.haciendabarbudva.com

Perla

Pop-loungen har faktiskt öppet

redan till frukost men coolast att synas på efter att nattmörkret lagt sig. Goda drinkar och mycket folk.

► Mediteraska bb
► www.perlabudva.com

Casper

Cool bar inne i Budvas äldsta del. Har dj sommartid men är framför allt ett ställe för en drink även om man i september också har sin egen jazzfestival. Finns på Facebook.

► Petra I Petrovića bb, Budva

18 MONTENEGRO

5 x motion och lek

Vandra

Både i kustbergen och inlandet finns fina vandringsleder.

Forsränning

Tarakanjonen är en av Europas bästa ställen för detta naturnära nöje.

Parasailing

Stort i Budva – ta med kameran

och få fina bilder av kust och stränder!

Golf

Existerar inte ännu i Montenegro, kanske för att det längs kusten finns så få ställen där en bana får plats. Men Lustica bay är först i landet, både 18-hålsbana och lyxiga bostäder erbjuds när anläggningen så småning-

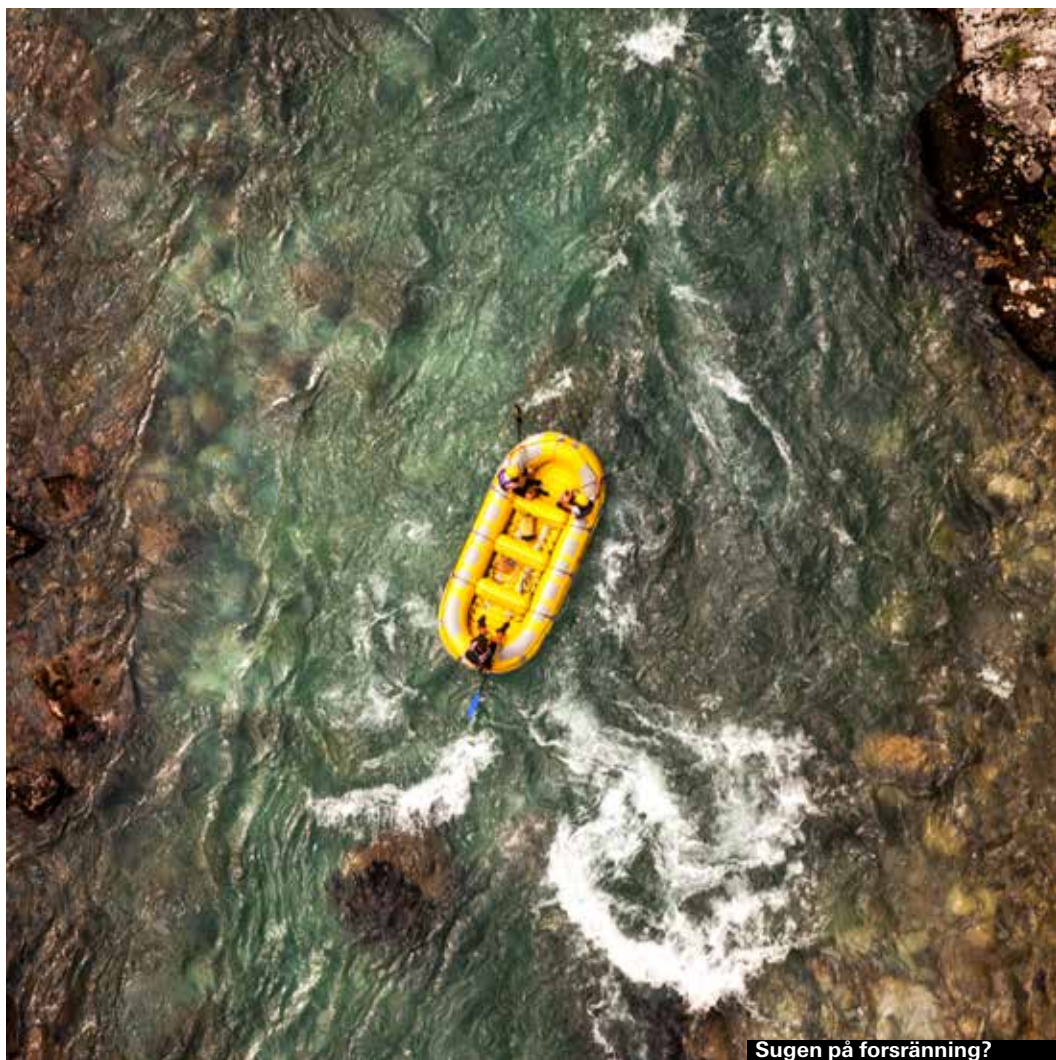
om står klar.

► www.lusticabay.com

Segling

Med flera fina marinor lockas allt fler – ofta stenrika – seglare till Montenegros vackra kust. Det finns också möjlighet att hyra båt.

► www.sailingeurope.com/en/yacht-charter-in/montenegro

Sugen på forsränning?

5 x årtal

Cirka år 300 före Kristus

Stadsstater uppkommer i området, bland annat vid Skadarsjön i söder.

1482

Ett frö till Montenegro som eget land börjar gro då adeln slår sig

ner i staden Cetinje.

1667

En förödande jordbävning ödelägger bland annat Kotor.

1918

Montenegro blir en del av den

nyfödda staten Jugoslavien.

2006

Efter en folkomröstning lämnar Montenegro rest-Jugoslavien där området ingått tillsammans med Serbien. I juni utropas självständigheten.

5 x helger och festivaler

Montenegros flagga.

Mimosafestivalen

Redan i februari blommar mimosan och färger bergssidorna solgula, något som sedan slutet av 60-talet firas med en årlig fes-

tival i badorten Herceg Novi.

Karnevalen i Budva

Den katolska karnevalssäsongen är redan över när Budva

ordnar sin karneval i – förhoppningsvis – skönt försommarväder i april eller maj varje år.

Självständighetsdagen

Firas i hela landet den 21 maj varje år.

Kotor Art

Övergripande namn för en rad sommarfestivaler med musik, sång, barnteater mm som tema under andra halvan av juli och delar av augusti i världsarvsstaden Kotor.

► www.kotorart.me

Petrovac night

Två intensiva sommarnätter i augusti då badorten fylls av musik, mat och vin, vilket så klart lockar massor med besökare. Datumen varierar år från år.

5 x guideböcker

Bradt: Montenegro

Bästa guiden till landet – nya upplagan 2015 har 344 sidor späckade med info och massor av intressant bakgrundskunskap om kultur, historia, politik med mera. Cirkapris på nätet 180 kr.

All about Budva: Budva City Guide

Tunn bok om Budvanska Rivieran. Kostar cirka 150 kr hos svenska nätbokhandlare.

Lonely Planet Montenegro

Typisk, informativ LP-guide på 192 sidor, utgiven 2013. Innehåller också ett kapitel om Dubrovnik i södra Kroatien. Pris runt 165 kr.

Tourist guide Montenegro

Helt okej guidebok på engelska med 144 sidor och bra kartor, utgiven i Montenegro. Finns inte

på nätet, men i de flesta turistaffärerna på plats, där den kostar cirka en 50-lapp.

Balkans historia: Jugoslaviens uppgång och fall

Detta är en bra chans att lära sig mer om regionen och hur Jugoslavien blev till och föll sönder. En svenskspråkig pocketbok som bara kostar en 50-lapp på nätet.

5 x telefonnummer

Ringa hem

Slå 0046 eller +46 och sedan riktnumret utan nollan och lokalnumret för att ringa hem.

Ringa hit

Slå 00382 eller +382 och hela lokalnumret för att ringa från Sverige till Montenegro, eller från din svenska mobil på plats.

Larmnummer i nödfall

Ring 122 för polis 123 för brandkår, 124 för ambulans.

Ambassad

Sveriges har ingen ambassad i Montenegro utan ärenden som rör landet sköts av ambassaden i Serbiens huvudstad Belgrad.

► Besöksadress: Ledi Pedzet 2.

Öppet mån–fre kl 9–12.

Tel: +381 112 069 200.

E-post: ambassaden.belgrad@gov.se

► www.swedenabroad.com/sv-SE/Ambassader/Belgrad/Kontakt/Ambassaden--konsulat/

Konsulat

Sverige har ett honorärkonsulat i Montenegros huvudstad Podgoriza.

Law Office Vujačić:

► Bulevar Ivana Crnojevica 56/2, 1-st floor Lamela A. Öppet mån–fre 9–13

Tel: +382 202 297 25,

E-post: info@lawoffice-vujacic.com

► www.swedenabroad.com/sv-SE/Ambassader/Warszawa/Kontakt/Ambassaden--konsulat/

5 x bra sajter

► www.tourism-montenegro.com

Engelskspråk hemsida med massor av länkar till allt från busstationer till kasinon.

► discover-montenegro.com

En hel del tips och fina bilder för den som vill få en snabb överblick på vad som väntar.

► www.visit-montenegro.com

Lite svåröverskådlig och väldigt fult designad hemsida med en hel del matnyttigt om landet.

► www.montenegro.travel/en

Montenegrinska turistbyråns hemsida med bra in-

formation på bland annat engelska. Fungerar bra som startsida för den som aldrig varit i landet och vill lära sig lite mer inför en stundande resa med intresseväckande underrubriker som Top 10 Montenegro, panoramic roads och wine & dine.

► www.inyourpocket.com/montenegro

In Your Pocket har utmärkta nedladdningsbara gratisguider på engelska till bland annat Budva. Uppdateras någorlunda regelbundet och är mycket användbara för den som vill ha kolla på nöjesliv, matställen och aktuella aktiviteter. Guiderna finns också som mobilapp.

Nu finns resguiderna även som app!

* Offlinekartor * Ingår i Plus * Hämta i App Store eller på Google Play

• Miami • New York • London • Krk • Paris • Bangkok • Phuket • Koh Lanta • Barcelona • Teneriffa • Rom • Gran Canaria • Rhodos • Kraków • Florens & Toscana
• Krabi • Aten • Istanbul • Peru • Side • Tallinn • Nya Zeeland • Tokyo

Resa

Alla guider: www.aftonbladet.se/resguider